

SIMÁRA BOROTVÁLVA

SIMÁRA BOROTVÁLVA

Az ingyen adás hatalma

A világon minden hatalom kér valamit. Egy szavazatot. Egy vásárlást. Egy aláírást. Egy hűséget. Egy érdeket. Még a szeretet is, ha egyszer szervezetbe kerül, előbb-utóbb benyújtja a számlát. Aztán létezik egy rendhagyó erő, amely kicsúszik a csere logikájából. Az ingyen adás. Ez a világ legrégebbi hatalma, és egyúttal a legkevésbé megértett. Jézus nem a kezdet volt, de ő volt az első, aki a szó nyelvét használta, és olyan elbeszéléssé alakította, amely a maga lábán tud járni. Nem épített hadseregeket. Nem alapított bankokat. Nem nyitott templomokat. Nem hódított területeket. Történetet alkotott. És amikor egy történet elég erőssé válik ahhoz, hogy túlélje az elbeszélőjét, megszületik valami, amit a hatalom azonnal felismer: a befolyás. Ekkor született meg az érdek. Nem az az érdek, hogy szeressék. Nem az az érdek, hogy megértsék. Hanem az az érdek, hogy irányítsák anélkül, hogy meg kellene küzdeni vele. Elbeszélőként ezt a képet látom magam előtt. Egy férfi köntösben. Magas. Jóképű. Hosszú haj. Simára borotválva. Zajos tömegben halad át, és anélkül, hogy felemelné a hangját, mégis képes megszólalni.

Nem mindenkihez beszél. Hanem mindenkihez külön-külön. Kevés szó. A megfelelők. Szavak, amelyek nem parancsolnak. Szavak, amelyek megnyitnak. Szavak, amelyek messzebbre visznek, mint a csend. Így születik a próféta. Nem akkor, amikor valaki kikiáltja annak. Hanem amikor az emberek elkezdenek beszélni róla másoknak. De a templom emberei észrevették, hogy valami változik. A látogatószámok estek. A kíváncsiság elmozdult. És vele a figyelem is. Márpedig aki a figyelmet birtokolja, az birtokolja a hatalmat. Ezért behívták a palotába. Hivatalosan azért, hogy megértsék, ki ő. Valójában azért, hogy

megértsék, hogyan lehet megállítani. Nem viselte a farizeusok köntösét. Nem viselt turbánt. Nem hordta a tekintély jelvényeit. És nem viselte a hosszú szakállt sem, amely a kor uralkodó formátumát jelölte. A kihallgatásokon megpróbálták visszaterelni a kerítésen belülre. Kategóriát adni neki. Címkrét találni rá. Annak egy gyengébb változatává tenni, amit már ismertek. De ő újra meg újra kicsúszott a kezükből. És egy válasz mindközül úgy hasít át az időn, mint egy nyílvesző: Miért nézed a szálkát az én szememben, és miért nem törődsz a gerendával a magadéban? A célzás a szakállra vonatkozott. Mert minden hatalom a másik részleteit kezdi vizsgálgatni, amikor a saját ellentmondásait már nem tudja megvédeni.

A rendszerével egy új lehetőséget tanított meg az embereknek: hogy a formátumon kívül éljenek. Nem a rendszer ellen. Hanem rajta kívül. Ami sokkal veszélyesebb. Mert a rendszerek tudják, hogyan védjék meg magukat az ellenfelektől. Azt viszont nehezen értik meg, aki egyszerűen abbahagyja a szabályaik szerinti játékot. A politika aztán megtette a magáét. Mindig meg is teszi. Amikor nem tudta egyenlő feltételek mellett legyőzni, a világ legrégibb fegyverét vetette be: a kivonást. Elvenni. Csökkenti. Egyszerűsíteni. A közönséget egy már eldöntött választás elé állítani. A téren megkötött alku úgy érkezett, ahogy minden jól megszerkesztett művelet érkezik. Demokráciának álcázva. A simára borotvált Jézus, vagy a szakállas Barabbás. Szabadság vagy formátum. Kiszámíthatatlanság vagy odatartozás. A játék könnyű volt. A formátum győzött. Ahogy majdnem mindig. De épp a vereség pillanatában mutatta meg az ingyen adás az igazi természetét. Mert a hagyományos hatalom reagál. Az ingyen adás megért. És ő egy olyan mondattal felelt, amelyet egyetlen szervezet, egyetlen kormány és egyetlen algoritmus sem tud még maradéktalanul megmagyarázni: Bocsáss meg nekik, mert még nem tudják, mit cselekszenek. Ez nem mentség volt. Ez diagnózis volt. A többit a tanítványai

végezték el. Írtak egy könyvet.

Vagy talán valami még ritkébbat. Olyan elbeszélést írtak, amely évezredekken át képes fennmaradni. Minden nyelvre lefordítva. Minden kultúrán átvezetve. Minden vallás által értelmezve. Vitatva, szeretve, eltorzítva, újraírva, megvédve és megtámadva. És mégis még mindig itt van. Egyetlen vállalati osztálynak sem sikerült utolérnie a terjesztését. Egyetlen hirdetési elrendezésnek sem a tartósságát. Egyetlen logónak sem a felismerhetőségét. Mert a termékek a piacokon utaznak. Az elbeszélések az embereken. Nincs istenkáromlás ebben a látomásban. Csak az elbeszélés feltétlen joga van benne. Olyan jog, amely az ő piacaikon kívül mozog, függetlenül és zavartalanul. És aki nem ért egyet, nyugodtan keressen más könyveket, ahol azt a formátumot olvashatja, amelyik jobban megfelel neki. Végző soron ez Jézus hatalma. Nem az erő hatalma. Nem a pénz hatalma. Nem a kormányzat hatalma. Az ingyen adás hatalma. Az egyetlen hatalom, amely tovább kering, miután az elbeszélője már nincs többé.

Ferdinando

Ferdinando Frega. Minden jog fenntartva. Hivatalosan bejegyezve és az Amerikai Egyesült Államok szerzői jogi törvénye által védve.